

Beroepsprofiel Meewerkend Leidinggevende

Samenvatting

De Meewerkend Leidinggevende komt voor bij alle bedrijven in de sector Metaal zowel bij kleine als bij grote tot zeer grote bedrijven.

De technisch-uitvoerende taken van de Meewerkend Leidinggevende komen overeen met die van de ervaren profielhouders in een cluster. Dus bijvoorbeeld een chef-monteur verricht dezelfde technische handelingen als de monteur waaraan hij leiding geeft en waarmee hij samenwerkt. Dat wil zeggen dat de technisch-uitvoerende component van zijn takenpakket *profielgebonden* en dus specifiek is. Daarentegen zijn taken en werkzaamheden die samenhangen met de leidinggevende component van zijn takenpakket *niet profielgebonden* en dus generiek.

Het profiel Meewerkend Leidinggevende is derhalve geen zelfstandig profiel, maar een complementair profiel. Gekoppeld aan een beroepsprofiel van een volwaardig vakman vormt het profiel een volwaardig profiel.

Het profiel Meewerkend Leidinggevende kan gekoppeld worden aan de volgende beroepsprofielen:

- II Werkvoorbereiding: Het profiel: II-1.
- III Verspaning. De profielen: III-3; III-4; III-7; III-10; III-11; III-12 ;III-10; III-13; III-14; III-15.
- IV Constructie. De profielen: IV-6; IV-8 ; IV-9; IV-10; IV-11; IV-12; IV-13; IV-14.
- V Machine en apparatenbouw: Het profiel: V-4.
- VI Storing en Onderhoud. De profielen: VI-2; VI-5; VI-6; VI-7; VI-8.
- VII Gieten. De profielen: VII-4; VII-6; VII-7.
- VIII Productietechniek. Het profiel: VIII-3.

Meewerkend Leidinggevende

I - ALGEMENE KENMERKEN VAN HET PROFIEL

Functienamen profielhouders in het bedrijf

Voorbeelden van functienamen van Meewerkend Leidinggevend en bij bedrijven:

- Voorman
- Chef
- Meewerkend voorman
- Meewerkend leidinggevende
- Groepsleider
- Teamleider
- Groepschef
- Werkplaatschef (benaming op snijvlak meewerkend en niet-meewerkend leidinggevende).

Deze functienamen worden zelfstandig gebruikt, maar ook als voorvoegsel, bijvoorbeeld als 'chef-monteur' of 'groepsleider-machinale verspaning'.

Type bedrijven waar het profiel voorkomt

- De Meewerkende Leidinggevende komt voor bij alle bedrijven in de sector Metaal zowel bij kleine als bij grote tot zeer grote bedrijven.

Positionering profiel binnen het bedrijf

- In principe komen in alle beroepenclusters in de metaal Meewerkend Leidinggevend en voor. Het takenpakket van deze Meewerkend Leidinggevend en bestaat globaal uit twee delen:
 - technisch-uitvoerende taken;
 - en leidinggevende taken.
- De technisch-uitvoerende taken van de Meewerkend Leidinggevende komen overeen met die van de ervaren profielhouders in een cluster. Dus bijvoorbeeld een chef-monteur verricht dezelfde technische handelingen als de monteur waaraan hij leiding geeft en waarmee hij samenwerkt. Dat wil zeggen dat de technisch-uitvoerende component van zijn takenpakket 'profielgebonden' en dus specifiek is. Daarentegen zijn taken en werkzaamheden die samenhangen met de leidinggevende component van zijn takenpakket 'niet profielgebonden' en dus generiek.
- Het profiel Meewerkend Leidinggevende is derhalve geen zelfstandig profiel, maar een complementair profiel. Gekoppeld aan een beroepsprofiel van een volwaardig vakman vormt het profiel een volwaardig profiel.
- Het profiel Meewerkend Leidinggevende kan gekoppeld worden aan de volgende beroepsprofielen:
 - II Werkvoorbereiding: Het profiel: II-1.
 - III Verspaning. De profielen: III-3; III-4; III-7; III-10; III-11; III-12 ;III-10; III-13; III-14; III-15.
 - IV Constructie. De profielen: IV-6; IV-8 ; IV-9; IV-10; IV-11; IV-12; IV-13; IV-14.
 - V Machine en apparatenbouw: Het profiel: V-4.
 - VI Storing en Onderhoud. De profielen: VI-2; VI-5; VI-6; VI-7; VI-8.
 - VII Gieten. De profielen: VII-4; VII-6; VII-7.
 - VIII Productietechniek. Het profiel: VIII-3.

II - BESCHRIJVING BEROEPSACTIVITEITEN

Essentie van het profiel

- De Meewerkend Leidinggevende heeft zowel technisch-uitvoerende als leidinggevende taken.
- De Meewerkend Leidinggevende besteedt nog ten minste de helft van zijn tijd aan technisch uitvoerende werkzaamheden. Die uitvoerende werkzaamheden komen overeen met de allround vakman in het betreffende beroepsprofiel.
- De resterende tijd wordt besteed aan taken en werkzaamheden die verband houden met het leidinggeven.

Centrale beroepsactiviteiten

Vorbereitung van het werk

- De Meewerkend Leidinggevende verricht de volgende extra werkzaamheden op het terrein van de voorbereiding van het werk:
 - kiezen en controleren van materialen en gereedschappen;
 - bestellen van materialen en benodigdheden (technische inkoop);
 - (mede) bepalen van werkwijze en -volgorde;
 - planning van de werkzaamheden;
 - planning van personeelsinzet (bemensing).
 - geven van mondelinge werkinstructies

Extra beroepsactiviteiten

Vorbereitung eigen werk

Niet van toepassing.

Uitvoering

- De Meewerkend Leidinggevende is verantwoordelijk voor een optimaal verloop van de werkzaamheden en productie van zijn afdeling of van de ploeg. Hij heeft daarbij een aansturende, instruerende en controlerende rol. Dat heeft onder meer betrekking op:
 - tijdsbesteding van de medewerkers;
 - geven van mondeling werkinstructies;
 - oplossen van (technische) problemen tijdens het werk;
 - controle van de werkzaamheden;
 - gebruik van middelen en materialen;
 - bewaken van de planning.

Nazorg en controle

- De Meewerkend Leidinggevende is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het opgeleverde werk.
- De Meewerkend Leidinggevende moet in dat kader zowel zijn eigen werk als (vooral) dat van anderen controleren.
- Met name grotere bedrijven hebben een kwaliteitscontroleur of een eigen kwaliteitsdienst. De Meewerkend Leidinggevende is voor hem/hen altijd het eerste aanspreekpunt.

Nazorg en controle

- Mede bepalen van het kwaliteitsbeleid binnen de afdeling.

Houding

- Stressbestendigheid. Leidinggevende verantwoordelijkheden kunnen leiden tot stress: de Meewerkend Leidinggevende is niet alleen verantwoordelijk voor het werk van zijn mensen (output, kwaliteit), maar in niet onbelangrijke mate ook voor hun wel en wee. Medewerkers zullen hem ook vaak als eerste aanspreken met problemen of vragen. Dit stelt vrij hoge eisen aan zijn stressbestendigheid.
- Initiatiefrijke houding. De Meewerkend Leidinggevende kan geen passieve en afwachtende houding aannemen: hij wordt geacht voorstellen te doen om de werkwijze en kwaliteit te verbeteren, maar tevens moet hij op sociaal vlak met initiatieven komen, met als doel het verbeteren van de sfeer en betrokkenheid van zijn medewerkers/ collega's.
- Creativiteit/inventiviteit. Dit kan betrekking hebben op zowel technische als sociale creativiteit. Met het oog op zijn vakmanschap kan de Meewerkend Leidinggevende bij productontwikkeling (innovatie) worden betrokken. Tevens moet hij binnen zijn afdeling of ploeg omgaan met sentimenten en eventuele spanningen, hetgeen (naast sociale en communicatieve vaardigheden) ook een zekere inventiviteit vraagt.
- Besluitvaardigheid. De Meewerkend Leidinggevende moet - binnen vastgestelde kaders - beslissingen kunnen en durven nemen. Die beslissingen hebben betrekking op de werkzaamheden binnen zijn ploeg. Het gaat daarbij vooral om de dagelijkse gang van zaken, met name de technische procesgang. Minder dagelijkse beslissingen moet hij voorleggen en overlaten aan anderen (bedrijfsleider, directie e.d.). Dat is de reden dat dit aspect weliswaar van groot maar niet van doorslaggevend belang is.
- Procesmatig inzicht. Procesmatig inzicht hangt direct samen met kwaliteitsbewustzijn: de Meewerkend Leidinggevende is verantwoordelijk voor zijn afdeling of ploeg, dat wil zeggen een deelproces binnen het geheel. Het verloop van dat proces is zijn directe verantwoordelijkheid. Hij moet een goed inzicht hebben in zowel zijn deelproces als in het totaalproces.
- Sociale vaardigheid. Sociale vaardigheid heeft betrekking op collegialiteit, inlevingsvermogen, betrokkenheid bij het wel en wee van collega's, gevoel voor sfeer en stemming in de groep, etc. De sociale vaardigheid van de Meewerkend Leidinggevende is van essentieel belang. In veel gevallen heeft deze vaardigheid voor het bedrijf een doorslaggevende rol gespeeld in de beslissing om hem leidinggevende verantwoordelijkheden te geven.
- Communicatieve vaardigheden. De Meewerkend Leidinggevende een spil naar verschillende partijen en

Houding

Niet van toepassing.

<p>echelons in en buiten het bedrijf, namelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>intern</i>: collega's, afdelingen binnen het bedrijf, bedrijfsleiding en directie; - <i>extern</i>: opdrachtgevers, klanten, onderaannemers, leveranciers, keurende instanties enz. <p>Communiceren is dus van essentieel belang voor het optimaal functioneren van de Meewerkend Leidinggevende. Hij moet dus over zeer goede verbale en schriftelijke uitdrukingsvaardigheid beschikken, soms zelfs ook in andere talen (bv. Engels, Duits).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zelfstandigheid. Deze zelfstandigheid heeft zowel betrekking op technisch-uitvoerende als leidinggevende aspecten: de Meewerkend Leidinggevende moet als vakman zelfstandig kunnen opereren, maar dat geldt ook voor hem als leidinggevende. Hij heeft daarvoor van de bedrijfsleiding of directie een bepaalde bewegingsvrijheid gekregen, waarin hij zelfstandig kan (en moet) optreden. Zie ook 'besluitvaardigheid'. • Kwaliteitsbewustzijn. De Meewerkend Leidinggevende is verantwoordelijk voor de kwaliteit die zijn ploeg levert. Hij moet enerzijds het kwaliteitsbewustzijn van zijn medewerkers stimuleren en anderzijds hun werk regelmatig controleren en zo nodig corrigeren. • Signalerend en oplossend vermogen. De Meewerkend Leidinggevende moet alle afwijkingen, knelpunten, problemen en storingen die in zijn ploeg of afdeling optreden of dreigen te gaan optreden, tijdig signaleren. Dat vergt voortdurende aandacht en alertheid. Storingen (dus stilstand van de productie) en problemen moeten tot een minimum worden beperkt. Als zich toch problemen voordoen, moeten die door de Meewerkend Leidinggevende worden opgelost, dan wel hij moet ervoor zorgen dat anderen die oplossen. 	
<p>Overige aspecten <i>Interne communicatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De Meewerkend Leidinggevende is contactpersoon voor andere afdelingen binnen het bedrijf, zoals: <ul style="list-style-type: none"> - kwaliteitscontrole; - werkvoorbereiding; - inkoop/verkoop; - bedrijfsleiding; - management. • De Meewerkend Leidinggevende kan optreden als woordvoerder en zo nodig belangenbehartiger voor 'zijn mensen' (ploeg, afdeling etc.). • De Meewerkend Leidinggevende is tevens de vraagbaak voor zijn medewerkers, zowel in technisch opzicht als anderszins. 	<p>Overige aspecten <i>Externe communicatie</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • De Meewerkend Leidinggevende kan ook communiceren met: <ul style="list-style-type: none"> - leveranciers; - onderaannemers; - projectuitvoerder; - klanten/opdrachtgevers; - keurende of certificerende instituten; - evt. uitzendbureaus of detacheringbureaus (voor inhuren van flexibele krachten). • Het contact met klanten/opdrachtgevers heeft met name betrekking op de voortgang van het project en eventuele problemen die zich daarin voordoen. • De Meewerkend Leidinggevende beslist meestal niet zelfstandig over wijziging van de werkzaamheden of de condities en voorwaarden waaronder die worden

	uitgevoerd; die verantwoordelijkheid ligt bijvoorbeeld bij de bedrijfsleiding of het management/directie.
<i>Innovatie</i> <ul style="list-style-type: none"> • De Meewerkend Leidinggevende is betrokken bij de innovatie van producten, processen en diensten. • Hij kan daarover door de bedrijfsleiding worden gevraagd om advies, dan wel hij wordt geacht daarin ook actief en initiërend op te treden. 	
<i>Veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden</i> <ul style="list-style-type: none"> • De Meewerkend Leidinggevende is verantwoordelijk voor de naleving van voorschriften en richtlijnen met betrekking tot veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden. 	<i>Veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden</i> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen van rapportages ten aanzien van veiligheid, milieu en arbeidsomstandigheden. • Bij VCA-gecertificeerde bedrijven organiseert de Meewerkend Leidinggevende de 'toolboxmeetings' en geeft inhoud aan de onderwerpen die daarin besproken worden.
<i>Opleiding personeel</i> <ul style="list-style-type: none"> • Mede bepalen van de opleidingsbehoefte van de medewerkers die door hem worden aangestuurd. 	<i>Opleiding personeel</i> <ul style="list-style-type: none"> • Begeleiden van leerlingen en aankomende vaklieden. Vaak is de Meewerkend Leidinggevende praktijkbegeleider en/of mentor.
Speciale aandachtsgebieden	
Niet van toepassing.	
Complexiteit en knelpunten	
<ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden zijn complex. Het gaat om een combinatie van volwaardig vakmanschap en leidinggeven. • Het belangrijkste afbreukrisico voor een Meewerkend Leidinggevende ligt op het communicatieve vlak. 	
Niveau beroepsprofiel	
<ul style="list-style-type: none"> • De Meewerkend Leidinggevende is meestal vanuit een technisch-uitvoerende functie doorgestroomd. Dat wil zeggen dat hij al de nodige ervaring heeft opgedaan in de beroepspraktijk: hij is dus volwaardig en allround vakman. • Het technisch vakmanschap van de Meewerkend Leidinggevende kan - met name in de begintijd van zijn leidinggevende functie - een rol spelen: zijn geloofwaardigheid en autoriteit worden daar gedeeltelijk door bepaald. Dat geldt met name voor andere vaklieden waarmee hij samenwerkt en waarvoor hij (eind)verantwoordelijk is. 	
III - DUURZAAMHEID EN DYNAMIEK	
Trends en ontwikkelingen in de beroepspraktijk	
Zie profielen waar dit profiel aan gekoppeld kan worden. Op het terrein van leidinggeven zijn er nauwelijks ontwikkelingen.	
Duurzaamheid van het profiel	
<ul style="list-style-type: none"> • Het profiel is homogeen voor de gehele sector Metaal. • Het profiel is duurzaam. 	

Bijlage bij het profiel Meewerkend Leidinggevende

Instroomeisen

Een goede vakman is niet vanzelfsprekend een goede leidinggevende. Naast technisch vakmanschap is het beschikken over een leidinggevende vaardigheden een doorslaggevende factor bij de instroom. Deze leidinggevende vaardigheden zijn sterk persoonsgebonden. Dat wil zeggen dat de Meewerkend Leidinggevende zelf al over de benodigde houdingsaspecten beschikte ('aangeboren'), dan wel dat hij die in de loop der tijd heeft verworven ('aangeleerd').

Werkervaring

Een volwaardig en allround vakman kan na enige jaren werkervaring op dat niveau doorstromen naar Meewerkend Leidinggevende.

Doorstroom

Profielhouders met zeer sterke leidinggevende capaciteiten kunnen doorstromen richting naar een full-time leidinggevend positie zoals bijvoorbeeld afdelingschef. Daarnaast is doorstroom mogelijk naar meer specialistische functies als werkvoorbereider, planner.